

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 22. januarja 2013*

„Direktiva 2010/13/EU — Opravljanje avdiovizualnih medijskih storitev — Člen 15(6) — Veljavnost — Dogodki velikega javnega interesa, ki so predmet ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov — Pravica izdajateljev televizijskih programov do dostopa do takih dogodkov za kratko poročanje — Omejitev morebitnega finančnega nadomestila imetnika ekskluzivne pravice na dodatne stroške, ki so nastali zaradi zagotovitve tega dostopa — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Člena 16 in 17 — Sorazmernost“

V zadevi C-283/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundeskommunikationssenat (Avstrija) z odločbo z dne 31. maja 2011, ki je prispela na Sodišče 8. junija 2011, v postopku

Sky Österreich GmbH

proti

Österreichischer Rundfunk,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, A. Tizzano, M. Ilešič, T. von Danwitz (poročevalec) in J. Malenovský, predsedniki senatov, A. Borg Barthet, U. Löhmus, J.-C. Bonichot, sodniki, C. Toader, sodnica, J.-J. Kasel, M. Safjan in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. aprila 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za družbo Sky Österreich GmbH G. Engin-Deniz, odvetnik,
- za Österreichischer Rundfunk S. Korn, odvetnik,
- za nemško vlado T. Henze in J. Möller, agenta,
- za poljsko vlado M. Szpunar, agent,

* Jezik postopka: nemščina.

- za Evropski parlament R. Kaškina in U. Rösslein, agenta,
- za Svet Evropske unije R. Liudvinaviciute-Cordeiro in J. Herrmann, agenta,
- za Evropsko komisijo G. Braun, S. La Pergola in C. Vrignon, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 12. junija 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na veljavnost člena 15(6) Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, str. 1, in popravek v UL L 263, str. 15).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Sky Österreich GmbH (v nadaljevanju: Sky) in Österreichischer Rundfunk (v nadaljevanju: ORF) glede finančnih pogojev, pod katerimi ima ORF pravico pridobiti dostop do satelitskega signala za kratko poročanje.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2007/65/ES

- 3 Direktiva Sveta z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (89/552/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 224) je bila spremenjena z Direktivo 2007/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2007 (UL L 332, str. 27). Z zadnjenavedeno direktivo je bil s členom 1, točka 9, v Direktivo 89/552 vstavljen člen 3k, ki določa pravico izdajateljev televizijskih programov, da za kratko poročanje uporabijo kratke izseke iz signala izdajatelja televizijskega programa, ki prenaša dogodke velikega javnega interesa, za prenos katerih je pridobil ekskluzivne pravice.
- 4 Glede morebitnega finančnega nadomestila je bilo v točki 6 tega člena 3k določeno, da ne sme presegati dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa.
- 5 V skladu s členom 3(1), prvi pododstavek, Direktive 2007/65 so morale države članice sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje 19. decembra 2009.
- 6 Uredba št. 2007/65 je v skladu s členom 4 začela veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*, in sicer 19. decembra 2007.

Direktiva 2010/13

- 7 Direktiva 89/552, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/65, je bila razveljavljena s členom 34, prvi odstavek, Direktive 2010/13, v uvodni izjavi 48 zadnje pa je navedeno:

„Izdajatelji televizijskega programa lahko pridobijo ekskluzivne pravice za televizijsko razširjanje dogodkov velikega javnega interesa. Kljub temu je nujno treba spodbujati pluralnost z različno produkcijo in pripravo informativnih oddaj v [Evropski] [u]niji ter spoštovati načela iz člena 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah [v nadaljevanju: Listina].“

- 8 V uvodni izjavi 55 Direktive 2010/13 je navedeno:

„Zaradi zaščite temeljne pravice do prejemanja informacij in zagotavljanja celostnega in ustreznega varstva interesov gledalcev v Uniji, bi morali izdajatelji, ki imajo ekskluzivne pravice za televizijsko razširjanje dogodka velikega javnega interesa, dovoliti drugim izdajateljem televizijskega programa, da uporabijo kratke izseke za namene priprave splošnega informativnega programa, in sicer na podlagi pravičnih, razumnih in nediskriminatornih pogojev ob upoštevanju ekskluzivnih pravic. Takšne pogoje je treba pravočasno sporočiti pred dogodkom velikega javnega interesa, da imajo drugi dovolj časa za uveljavljanje takšne pravice. [...] Takšne kratke izseke, ki ne bi smeli presežati 90 sekund, v programskih vsebinah po celotni Uniji lahko uporabljajo vsi kanali, vključno s športnimi kanali. Pravica čezmejnega dostopa do kratkih izsekov naj bi se uporabljala le, če je to potrebno. Zato bi moral izdajatelj televizijskega programa najprej zaprositi za dostop drugega izdajatelja televizijskega programa, ki ima sedež v isti državi članici in je imetnik ekskluzivnih pravic za prenašanje dogodka velikega javnega interesa.

Pojem splošnih informativnih oddaj ne bi smel vključevati razvedrilnih programov, ki so sestavljeni iz kratkih izsekov. [...]“

- 9 Člen 15 te direktive določa:

„1. Države članice zagotovijo, da ima za kratko poročanje kateri koli izdajatelj televizijskega programa s sedežem v Uniji pravičen, smotrni in nediskriminatorni dostop do dogodkov velikega javnega interesa, ki jih ekskluzivno prenaša izdajatelj televizijskega programa pod njihovo pristojnostjo.

2. Če obstaja drug izdajatelj televizijskega programa, ki ima sedež v isti državi članici kakor izdajatelj televizijskega programa, ki je zaprosil za dostop, in je pridobil ekskluzivne pravice za prenašanje dogodka velikega javnega interesa, je treba za dostop zaprositi tega izdajatelja televizijskega programa.

3. Države članice zagotovijo, da je takšen dostop zajamčen z dopuščanjem izdajateljem televizijskih programov, da svobodno izberejo kratke izseke iz signala izdajatelja televizijskega programa, ki ga prenaša, in sicer vsaj z identifikacijo njihovega vira, razen če je to iz praktičnih razlogov nemogoče.

4. Kot alternativo odstavku 3 lahko država članica oblikuje enakovreden sistem, ki na druge načine omogoča pravičen, smotrni in nediskriminatorni dostop.

5. Kratki izseki se uporabijo samo za splošne informativne oddaje in se lahko pri avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo uporabijo samo, če isti program s časovnim zamikom ponudi isti ponudnik medijskih storitev.

6. Brez poseganja v odstavke 1 do 5, države članice v skladu s svojimi pravnimi sistemi in praksami zagotovijo, da so opredeljeni načini in pogoji glede zagotavljanja takšnih kratkih izsekov, zlasti kakršni koli dogovori o nadomestilu, najdaljša dolžina kratkih izsekov in časovne omejitve glede njihovega prenosa. Če je predvideno nadomestilo, to ne sme presežati dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa.“

Nacionalno pravo

10 Zvezni zakon o izvajanju ekskluzivnih pravic televizijskega prenosa (Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte (Fernseh-Exklusivrechtgesetz), BGBl. I, 85/2001) je do 30. septembra 2010 v členu 5(4) določal, da če ni mogoče doseči dogovora med zadevnimi izdajatelji televizijskih programov, Bundeskommunikationssenat odloči, ali je treba pravico do kratkega poročanja podeliti izdajatelju televizijskega programa, in če je treba, pod katerimi pogoji.

11 Od 1. oktobra 2010 dalje navedeni člen 5(4) v povezavi z odstavkom 2 tega člena določa, da lahko izdajatelj televizijskih programov, ki je pridobil ekskluzivne pravice za prenos dogodka, ki je v splošnem interesu po informiranosti, in ki mora na zahtevo katerega koli izdajatelja televizijskega programa priznati pravico do kratkega poročanja iz signala za namene razširjanja, zahteva le nadomestilo dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala.

12 Bundeskommunikationssenat je bilo ustanovljeno z zveznim zakonom o ustanovitvi Kommunikationsbehörde Austria in Bundeskommunikationssenat (Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria und eines Bundeskommunikationssenates, BGBl. I, št. 32/2001, v nadaljevanju: KOG) za izvajanje nadzora nad odločbami, ki jih izdaja Kommunikationsbehörde Austria (regulativni organ na področju komunikacij, v nadaljevanju: KommAustria) in za izvajanje pravnega nadzora nad ORF kot kolegijski organ, ki ima sodno komponento v smislu člena 20(2) zveznega ustavnega zakona (Bundes-Verfassungsgesetz).

13 Člen 36, od (1) do (3), KOG v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja spora o glavni stvari, določa:

„1. Bundeskommunikationssenat se ustanovi pri uradu zveznega kanclerja za izvajanje nadzora nad odločbami, ki jih izdaja KommAustria [...].

2. Bundeskommunikationssenat odloča na najvišji stopnji o pravnih sredstvih zoper odločbe KommAustria [...], razen o pravnih sredstvih v upravnih zadevah kazenske narave.

3. Odločb Bundeskommunikationssenat ni mogoče razveljaviti ali spremeniti v upravnem postopku. Pravna sredstva zoper te odločbe se lahko vložijo pri Verwaltungsgerichtshof (upravno sodišče).“

14 Člen 37, (1) in (2), KOG določa:

„1. Bundeskommunikationssenat sestavlja pet članov, od katerih so trije sodniki. Člani Bundeskommunikationssenat so pri opravljanju funkcij neodvisni in niso vezani na nobena navodila ali ukaze. Bundeskommunikationssenat izmed članov, ki so sodniki, izvoli predsednika in njegovega namestnika.

2. Člane Bundeskommunikationssenat imenuje zvezni predsednik na predlog zvezne vlade za šest let. Vsak član ima namestnika, ki ga nadomešča, če je zadržan.“

15 Člen 20(2) zveznega ustavnega zakona določa:

„Z zakonom se lahko organ

[...]

3. ustanovljen kot kolegijski organ, ki odloča na najvišji stopnji in katerega odločb ni mogoče razveljaviti ali jih spremeniti v upravnem postopku ter v katerem je vsaj en sodnik,

[...]

oprosti obveznosti spoštovanja navodil organa, ki mu je hierarhično nadrejen. [...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 16 KommAustria je družbi Sky dovolil oddajanje kodiranega digitalnega televizijskega programa, imenovanega „Sky Sport Austria“, po satelitu. Navedena družba je s pogodbo z dne 21. avgusta 2009 pridobila ekskluzivno pravico za televizijsko razširjanje tekem Europa League na avstrijskem ozemlju v sezonah od 2009/2010 do 2011/2012. Po navedbah družbe Sky znašajo njeni vsakoletni stroški za licenco in produkcijo več milijonov eurov.
- 17 Družba Sky in ORF sta 11. septembra 2009 sklenili sporazum, ki ORF podeljuje pravico do kratkega poročanja in določa nadomestilo 700 EUR na minuto za tako poročanje. Glede tega nadomestila sta stranki omejili trajanje sporazuma do začetka veljavnosti spremembe člena 5 zveznega zakona o izvajanju ekskluzivnih pravic televizijskega prenosa, to je do 1. oktobra 2010.
- 18 Na zahtevo ORF, vloženo novembra 2010, je KommAustria odločil, da mora družba Sky kot imetnica ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov ORF podeliti pravico do kratkega poročanja, ne da bi lahko zahtevala nadomestilo, ki bi bilo višje od dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa do satelitskega signala, pri čemer teh stroškov v zadevnem primeru ni bilo. Hkrati je določil pogoje, pod katerimi bi družba ORF lahko izvajala navedeno pravico. Obe strani sta se zoper to odločbo pritožili na Bundeskommunikationssenat.
- 19 V predložitveni odločbi se Bundeskommunikationssenat glede dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe sklicuje na sodbo z dne 18. oktobra 2007 v zadevi Österreichischer Rundfunk (C-195/06, ZOdl., str. I-8817) in meni, da bi ga bilo treba tudi v obravnavani zadevi obravnavati kot sodišče v smislu člena 267 PDEU, saj se v tej zadevi in tisti, na podlagi katere je bila sprejeta navedena sodba, uporabljajo enaka pravila o pristojnosti.
- 20 Glede vsebine Bundeskommunikationssenat meni, da je pravica do kratkega poročanja poseg v lastninsko pravico – kot je določena v členu 17 Listine – izdajatelja televizijskega programa, ki je s pogodbo pridobil ekskluzivno pravico za prenos dogodka velikega javnega interesa (v nadaljevanju: imetnik ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov).
- 21 Bundeskommunikationssenat se s sklicevanjem zlasti na člen 52(1) Listine sprašuje, ali je določba direktive, ki organom države članice preprečuje določiti nadomestilo, namenjeno kompenzaciji navedenega posega v lastninsko pravico, v skladu z načelom sorazmernosti. Meni, da člen 15(6) Direktive 2010/13, ki določa, da države članice zagotovijo, da so opredeljeni načini in pogoji v zvezi s pravico do kratkega poročanja, ne more nadomestiti takega posega. Bundeskommunikationssenat meni, da bi bilo zlasti ob upoštevanju načela sorazmernosti treba sprejeti pravilo, ki bi za izračun ustreznega finančnega nadomestila omogočalo upoštevanje okoliščin posameznega primera in zlasti predmeta ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov ter zneska, ki ga je imetnik plačal za njeno pridobitev.
- 22 Člen 15 Direktive 2010/13 se po navedbah Bundeskommunikationssenat izkaže za sporen, zlasti kadar je bila ekskluzivna pravica do televizijskega razširjanja pridobljena pred začetkom veljavnosti te direktive, prošnja za podelitev pravice do kratkega poročanja pa je bila vložena po začetku veljavnosti nacionalne določbe, s katero je bil prenesen ta člen 15.
- 23 V tem okviru Bundeskommunikationssenat navaja odločbi Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče (Nemčija)) in Verfassungsgerichtshof (ustavno sodišče (Avstrija)), v katerih naj bi se ugotovilo, da neodplačna podelitev pravice do kratkega poročanja ni sorazmerna ter da se zato z njo krši svoboda izbire in opravljanja poklica v smislu člena 12 nemškega temeljnega zakona (Grundgesetz) ter lastninska pravica v smislu člena 5 avstrijskega temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov

(Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) in člena 1 Dodatnega protokola št. 1 k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisanega 20. marca 1952 v Parizu (v nadaljevanju: Dodatni protokol).

- 24 V takih okoliščinah je Bundeskommunikationssenat prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je člen 15(6) [Direktive 2010/13] združljiv s členoma 16 in 17 [Listine] ter členom 1 Dodatnega protokola [...]?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

- 25 Najprej je treba preveriti, ali je Bundeskommunikationssenat v okoliščinah obravnavane zadeve sodišče v smislu člena 267 PDEU in ali je torej predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.
- 26 Pri presoji vprašanja, ali je predložitveni organ „sodišče“ v smislu člena 267 PDEU, ki je izključno vprašanje prava Unije, Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso upošteva več elementov, kot so zakonska podlaga organa, njegova stalnost, obveznost njegove sodne pristojnosti, kontradiktornost postopka, njegova uporaba pravnih pravil in njegova neodvisnost (sodba z dne 14. junija 2011 v zadevi Miles in drugi, C-196/09, ZOdl., str. I-5105, točka 37 in navedena sodna praksa).
- 27 Sodišče je že imelo priložnost obravnavati, ali je Bundeskommunikationssenat sodišče v smislu člena 234 ES v zadevi, na podlagi katere je bila izrečena zgoraj navedena sodba Österreichischer Rundfunk. V zvezi s tem je v točkah od 19 do 21 navedene sodbe presodilo, da je treba na podlagi določb o ustanovitvi in delovanju Bundeskommunikationssenat, ki so se uporabile v navedeni zadevi, ta organ šteti za sodišče v smislu člena 234 ES.
- 28 V obravnavani zadevi se uporabijo določbe o ustanovitvi in delovanju Bundeskommunikationssenat, ki imajo povsem enako vsebino kot tiste, ki so se uporabile v zadevi, na podlagi katere je bila izrečena zgoraj navedena sodba Österreichischer Rundfunk. V teh okoliščinah je treba Bundeskommunikationssenat tudi v tej zadevi šteti za sodišče v smislu člena 267 PDEU.
- 29 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundeskommunikationssenat, dopusten.

Vsebinska presoja

- 30 Bundeskommunikationssenat s svojim vprašanjem Sodišče v bistvu prosi, naj preuči veljavnost člena 15(6) Direktive 2010/13 glede na člena 16 in 17(1) Listine ter člen 1 Dodatnega protokola. Zlasti se sprašuje, ali ta člen 15(6) pomeni kršitev temeljnih pravic imetnika ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov, ker je ta dolžan dopustiti kratko poročanje drugim izdajateljem televizijskih programov s sedežem v Uniji, ne da bi lahko zahteval finančno nadomestilo, ki bi bilo višje od dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala.

Člen 17 Listine

- 31 Člen 17(1) Listine določa, da ima „[v]sakdo [...] pravico imeti v posesti svojo zakonito pridobljeno lastnino, jo uporabljati, z njo razpolagati in jo komu zapustiti. Lastnina se nikomur ne sme odvzeti, razen v javno korist v primerih in pod pogoji, ki jih določa zakon, vendar le proti pravični in pravočasni odškodnini za njeno izgubo. Uživanje lastnine se lahko uredi z zakonom, kolikor je to potrebno zaradi splošnega interesa.“
- 32 Direktiva 2010/13 v odstavku 1 člena 15 določa, da ima za kratko poročanje kateri koli izdajatelj televizijskega programa s sedežem v Uniji dostop do dogodkov velikega javnega interesa, ki jih ekskluzivno prenaša izdajatelj televizijskega programa pod njihovo pristojnostjo. V skladu z odstavkom 3 tega člena je takšen dostop načeloma zajamčen z dopuščanjem izdajateljem televizijskih programov, da svobodno izberejo kratke izseke iz signala izdajatelja televizijskega programa, ki ga prenaša. V odstavku 6 navedenega člena 15 je določeno, da če je v korist imetnika ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov predvideno nadomestilo, to ne sme presežati dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala.
- 33 Pravila s povsem enako vsebino kot pravila, navedena v prejšnji točki, so bila določena že v členu 3k Direktive 89/552, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/65.
- 34 V teh okoliščinah se torej postavlja vprašanje, ali jamstva, ki jih podeljuje člen 17(1) Listine, dejansko zajemajo tudi ekskluzivno pravico razširjanja televizijskih programov, pridobljeno s pogodbo. Varstvo, ki ga daje ta člen, se ne nanaša na gole poslovne interese ali priložnosti, katerih negotovost je značilna za samo bistvo gospodarske dejavnosti (sodba z dne 9. septembra 2008 v združenih zadevah FIAMM in drugi proti Svetu in Komisiji, C-120/06 P in C-121/06 P, ZOdl., str. I-6513, točka 185 in navedena sodna praksa), temveč na pravice, ki imajo premoženjsko vrednost in iz katerih glede na pravni red izhaja pridobljen pravni položaj, ki imetniku teh pravic omogoča samostojno izvajanje teh pravic v njegovo korist.
- 35 Res je, da je ekskluzivna pravica za razširjanje televizijskih programov izdajateljem televizijskih programov podeljena s pogodbenim določilom za plačilo, pri čemer tem izdajateljem omogoča ekskluziven prenos nekaterih dogodkov, to pa izključuje, da bi drugi izdajatelji televizijskih programov lahko opravili kakršen koli televizijski prenos teh dogodkov. Tako za te pravice ni mogoče šteti, da pomenijo gole poslovne interese ali priložnosti, temveč je treba šteti, da imajo premoženjsko vrednost.
- 36 Vseeno se glede na okoliščine zadeve iz postopka v glavni stvari postavlja vprašanje, ali zadevna ekskluzivna pravica pomeni pridobljen pravni položaj v smislu točke 34 te sodbe.
- 37 V zvezi s tem pravo Unije od začetka veljavnosti Direktive 2007/65, to je od 19. decembra 2007, nalaga, da se izdajateljem televizijskih programov zagotovi pravica do kratkega poročanja o dogodkih velikega javnega interesa, ki so predmet ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov, ne da bi imetniki take pravice lahko zahtevali finančno nadomestilo, ki bi presežalo dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala.
- 38 Glede na to zakonodajo Unije, ki so jo države članice dolžne prenesti v notranji pravni red, pogodbeno določilo, kakršno je to v sporu o glavni stvari, izdajatelju televizijskega programa ne podeljuje pridobljenega pravnega položaja, ki ga varuje člen 17(1) Listine in ki bi temu izdajatelju dopuščal samostojno izvajanje pravice do prenosa, kakršna je omenjena v točki 34 te sodbe, v smislu, da bi lahko v nasprotju s kogentno vsebino Direktive 2007/65 zahteval nadomestilo, ki bi presežalo dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala.
- 39 Namreč, gospodarski subjekt, kakršen je družba Sky, ki je po začetku veljavnosti Direktive 2007/65 19. decembra 2007 s pogodbo pridobil ekskluzivno pravico za razširjanje televizijskih programov – v obravnavanem primeru 21. avgusta 2009 – se glede na pravo Unije ne more utemeljeno sklicevati na

pridobljen pravni položaj, ki ga varuje člen 17(1) Listine, čeprav so bile države članice dolžne opraviti prenos te direktive, ki bi se lahko opravil kadar koli, vsekakor pa je moral biti izveden najpozneje 19. decembra 2009.

- 40 V teh okoliščinah se imetnik ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov v zvezi z dogodkom velikega javnega interesa ne more sklicevati na varstvo, ki ga daje člen 17(1) Listine.

Člen 16 Listine

- 41 Člen 16 Listine določa, da je „[s]voboda gospodarske pobude [...] priznana v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in običaji“.
- 42 Varstvo, ki ga daje navedeni člen 16, zajema pravico do izvajanja gospodarske ali trgovske dejavnosti, pogodbeno svobodo in svobodno konkurenco, kakor je razvidno iz pojasnil k temu členu, ki jih je treba v skladu s členom 6(1), tretji pododstavek, PEU in členom 52(7) Listine upoštevati kot vodilo pri njeni razlagi (sodba z dne 22. decembra 2010 v zadevi DEB, C-279/09, ZOdl., str. I-13849, točka 32).
- 43 Poleg tega pogodbeno svoboda zajema med drugim svobodno izbiro gospodarskega partnerja (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 1991 v združenih zadevah Neu in drugi, C-90/90 in C-91/90, Recueil, str. I-3617, točka 13) in svobodo pri določitvi cene za storitev (glej v tem smislu sodbi z dne 22. marca 2007 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-437/04, ZOdl., str. I-2513, točka 51, in z dne 19. aprila 2012 v zadevi F-Tex, C-213/10, točka 45).
- 44 Posledica člena 15 Direktive 2010/13 je, kot je razvidno iz točk 35 in 37 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, da imetnik ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov ne more svobodno izbirati, s katerimi izdajatelji bo sklenil sporazum o podelitvi pravice do kratkega poročanja. Enako glede na odstavek 6 tega člena, o katerem predložitveno sodišče sprašuje Sodišče, imetnik ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov ne more svobodno odločati o ceni, po kateri zagotovi dostop do signala za kratko poročanje. Ta določba takemu imetniku zlasti preprečuje, da bi od izdajateljev televizijskih programov, ki izvajajo kratko poročanje, zahteval, naj prispevajo k stroškom za pridobitev ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov. V teh okoliščinah pomeni ta člen 15(6) poseg v svobodo gospodarske pobude imetnikov ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov.
- 45 Vendar v skladu s sodno prakso Sodišča svoboda gospodarske pobude ni absolutna pravica, temveč jo je treba upoštevati glede na njeno vlogo v družbi (glej v tem smislu sodbi z dne 9. septembra 2004 v združenih zadevah Španija in Finska proti Parlamentu in Svetu, C-184/02 in C-223/02, ZOdl., str. I-7789, točki 51 in 52, ter z dne 6. septembra 2012 v zadevi Deutsches Weintor, C-544/10, točka 54 in navedena sodna praksa).
- 46 Na podlagi te sodne prakse in glede na besedilo člena 16 Listine, ki se razlikuje od besedila drugih temeljnih svoboščin iz naslova II Listine, hkrati pa je blizu besedilu nekaterih določb iz njenega naslova IV, je lahko svoboda gospodarske pobude podvržena širokemu spektru posegov organov javne oblasti, ki lahko v splošnem interesu določijo omejitve za izvajanje gospodarske dejavnosti.
- 47 Vendar se ta okoliščina kaže zlasti v načinu, na katerega je treba v skladu s členom 52(1) Listine izvajati načelo sorazmernosti.
- 48 V skladu z zadnjemavedeno določbo mora biti vsakršno omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava Listina, predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin ter mora biti ob upoštevanju načela sorazmernosti potrebno in dejansko ustrezati ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali potrebno zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.

- 49 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da člen 15(6) Direktive 2010/13 ne vpliva na bistveno vsebino svobode gospodarske pobude. Ta določba namreč ne preprečuje izvajanja podjetniške dejavnosti imetnika ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov kot take. Poleg tega ne izključuje, da lahko imetnik to pravico izkoristi tako, da sam za plačilo opravi prenos zadevnega dogodka, ali pa to pravico proti plačilu s pogodbo prenese na drugega izdajatelja televizijskega programa ali na kateri koli drug gospodarski subjekt.
- 50 Glede sorazmernosti ugotovljenega posega je treba opozoriti, da načelo sorazmernosti v skladu z ustaljeno prakso Sodišča zahteva, da ravnanje institucij Skupnosti ne prestopi meje tega, kar je primerno in potrebno za uresničitev legitimnih ciljev, ki jim sledi zadevna ureditev, pri tem pa je treba takrat, ko je mogoče izbrati med več primernimi ukrepi, uporabiti najmanj omejujočega, povzročene neprijetnosti pa ne smejo biti čezmerne glede na zastavljene cilje (sodbi z dne 8. julija 2010 v zadevi Afton Chemical, C-343/09, ZOdl., str. I-7027, točka 45, in z dne 23. oktobra 2012 v združenih zadevah Nelson in drugi, C-581/10 in C-629/10, točka 71 in navedena sodna praksa).
- 51 V zvezi s tem je najprej treba poudariti, da je ekskluzivno trženje dogodkov velikega javnega interesa zdaj vse bolj razširjeno in lahko znatno omeji dostop javnosti do informacij o teh dogodkih. S tega vidika je namen člena 15 Direktive 2010/13, kot je razvidno iz uvodnih izjav 48 in 55 te direktive, zaščititi temeljno svobodo prejemanja informacij, zagotovljeno z odstavkom 1 člena 11 Listine, in spodbujati pluralnost z različno produkcijo in pripravo informativnih oddaj v Uniji, ki se varuje z odstavkom 2 tega člena 11.
- 52 Varstvo svoboščin, ki jih štiti člen 11 Listine, je nesporno cilj splošnega interesa (glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2007 v zadevi United Pan-Europe Communications Belgium in drugi, C-250/06, ZOdl., str. I-11135, točka 42), pri katerem je treba poudariti zlasti njegov pomen v demokratični in pluralistični družbi (glej v tem smislu sodbi z dne 22. decembra 2008 v zadevi Kabel Deutschland Vertrieb und Service, C-336/07, ZOdl., str. I-10889, točka 33, in z dne 6. septembra 2011 v zadevi Patriciello, C-163/10, ZOdl., str. I-7565, točka 31). Ta pomen je posebej očit en pri dogodkih velikega javnega interesa. Torej je treba ugotoviti, da člen 15 Direktive 2010/13 dejansko uresničuje cilj splošnega interesa.
- 53 Člen 15(6) Direktive 2010/13 pa je primeren za zagotovitev uresničevanja zastavljenega cilja. Ta določba namreč vsem izdajateljem televizijskih programov omogoča, da dejansko izvajajo kratko poročanje in tako javnost obveščajo o dogodkih velikega javnega interesa, ki so predmet ekskluzivnega trženja, saj jim zagotavlja dostop do navedenih dogodkov. Ta dostop jim je zagotovljen neodvisno tako od njihove tržne moči in finančne zmogljivosti kakor od cene, plačane za pridobitev ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov, pogodbenih pogajanj z imetniki teh pravic in razsežnosti zadevnih dogodkov.
- 54 Dalje, glede potrebnosti takega predpisa je treba poudariti, da bi manj zavezujoč ukrep nedvomno vseboval določitev finančnega nadomestila za imetnike ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov, ki bi presevalo dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala, zlasti zato da bi morali izdajatelji televizijskih programov, ki izvajajo kratko poročanje, prispevati k stroškom pridobitve teh ekskluzivnih pravic.
- 55 Vendar se ne zdi, da bi tak manj zavezujoč predpis zagotavljal tako učinkovito uresničitev cilja, ki mu sledi člen 15(6) Direktive 2010/13, kakor je ta, ki izhaja iz uporabe te določbe. Predpis, ki bi za imetnike ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov določal finančno nadomestilo, ki bi presevalo dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala in izračunane glede na dodatna merila, kot sta predvsem cena, plačana za pridobitev take pravice, in/ali obseg zadevnih dogodkov, bi se namreč lahko zlasti glede na uporabljeni način določitve zneska nadomestila in finančno zmogljivost izdajateljev televizijskih programov, ki želijo dostop do signala, izkazal za

takega, da lahko nekatere izdajatelje televizijskih programov odvrne ali jim v nekaterih primerih celo prepreči, da bi zaprosili za dostop za kratko poročanje, s čimer bi znatno omejil dostop javnosti do informacij.

- 56 Nasprotno pa člen 15(6) Direktive 2010/13 vsem izdajateljem televizijskih programov zagotavlja dostop do dogodka, ki se v skladu s členom 15(1) te direktive opravi ob spoštovanju načela enakega obravnavanja in je popolnoma neodvisen od meril in okoliščin, navedenih v prejšnji točki te sodbe, s čimer vsem izdajateljem televizijskih programov omogoča dejansko izvajanje kratkega poročanja.
- 57 V teh okoliščinah je zakonodajalec Unije smel legitimno šteti, da predpis, ki bi za imetnike ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov določal finančno nadomestilo, ki bi presevalo dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala, ne bi dopuščal, da se uresničevani cilj z njim doseže tako učinkovito kakor z določbo, kot je člen 15(6) Direktive 2010/13, ki morebitno finančno nadomestilo omejuje na znesek teh stroškov, in da je bila zato ta določba potrebna.
- 58 Nazadnje, predložitveno sodišče se v zvezi z morebitno nesorazmernostjo člena 15(6) Direktive 2010/13 v bistvu sprašuje, ali so z obveznostjo držav članic, da opredelijo načine in pogoje glede pravice do kratkega poročanja, navedeno v tej določbi, ustrezno uravnotežene zahteve, ki izhajajo iz temeljne svobode prejemanja informacij, in zahteve, ki izhajajo iz svobode gospodarske pobude. Predložitveno sodišče meni, da bi se le pravilo, ki bi določalo plačilo finančnega nadomestila ob upoštevanju zlasti predmeta ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov in zneska, ki ga je imetnik plačal za pridobitev te pravice, moralo šteti za sorazmerno.
- 59 Glede tega je treba ugotoviti, da je moral zakonodajalec Unije tehtati svobodo gospodarske pobude na eni strani ter temeljno svoboščino državljanov Unije, da prejemaajo informacije, svobodo medijev in njihovo pluralnost na drugi strani.
- 60 Kadar gre za več temeljnih pravic in svoboščin, varovanih s pravnim redom Unije, mora biti presoja morebitne nesorazmernosti določbe prava Unije opravljena ob spoštovanju potrebnih uskladitev zahtev, povezanih z varstvom teh različnih pravic in svoboščin, in pravičnega ravnotežja med njimi (glej v tem smislu sodbo z dne 29. januarja 2008 v zadevi *Promusicae*, C-275/06, ZOdl., str. I-271, točki 65 in 66, ter zgoraj navedeno sodbo *Deutsches Weintor*, točka 47).
- 61 Zakonodajalec Unije je z določitvijo zahteve glede uporabe izsekov iz signala poskrbel, da sta obseg posega v svobodo gospodarske pobude in morebitna ekonomska korist, ki jo imajo lahko izdajatelji televizijskih programov od kratkega poročanja, natančno opredeljena.
- 62 Namreč, člen 15 Direktive 2010/13 v odstavku 5 določa, da se kratko poročanje o dogodkih, ki so predmet ekskluzivnega prenosa, ne more izvesti za vse vrste televizijskih oddaj, temveč samo za splošne informativne oddaje. Tako je uporaba izsekov iz signala v razvedrilnih oddajah, ki imajo večji ekonomski učinek kot splošne informativne oddaje, v skladu z uvodno izjavo 55 Direktive 2010/13 izključena.
- 63 Poleg tega morajo države članice v skladu s to uvodno izjavo in odstavkom 6 člena 15 Direktive 2010/13 opredeliti načine in pogoje glede zagotavljanja uporabljenih kratkih izsekov iz signala, pri tem pa morajo ustrezno upoštevati ekskluzivno pravico do razširjanja televizijskih programov. V zvezi s tem je iz odstavkov 3, 5 in 6 tega člena ter navedene uvodne izjave 55 razvidno, da morajo biti ti izseki med drugim kratki in ne smejo presežati 90 sekund. Prav tako morajo države članice opredeliti časovne omejitve glede razširjanja teh izsekov. Nazadnje, izdajatelji televizijskih programov, ki izvajajo kratko poročanje, morajo v skladu z navedenim odstavkom 3 navesti vir kratkih izsekov, uporabljenih v njihovem poročanju, kar ima lahko za zadevnega imetnika ekskluzivne pravice do razširjanja televizijskih programov pozitiven oglaševalni učinek.

- 64 Poleg tega člen 15 Direktive 2010/13 ne izključuje, da lahko imetniki ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov – kot je bilo ugotovljeno v točki 49 te sodbe – te izkoriščajo za plačilo. Še več, neobstoj možnosti refinanciranja prek nadomestila in morebitno zmanjšanje tržne vrednosti teh ekskluzivnih pravic za razširjanje televizijskih programov se lahko v praksi upoštevata pri pogodbenih pogajanjih glede pridobitve zadevnih pravic in izražata v ceni, plačani za to pridobitev.
- 65 Nasprotno pa je treba v zvezi s pravicami in interesi, ki jih varuje člen 15 Direktive 2010/13, opozoriti, da postaja ekskluzivno trženje dogodkov velikega javnega interesa – kot je bilo ugotovljeno v točki 51 te sodbe – vse bolj razširjeno in lahko precej omeji dostop javnosti do informacij o teh dogodkih.
- 66 Ob upoštevanju pomena, ki ga imajo na eni strani varstvo temeljne svobode prejemanja informacij ter svobode in pluralnosti medijev, zagotovljeno v členu 11 Listine, ter na drugi strani varstvo svobode gospodarske pobude, kot ga daje člen 16 Listine, je zakonodajalec Unije smel sprejeti pravila, kakršna so določena v členu 15 Direktive 2010/13, ki vsebujejo omejitve svobode gospodarske pobude, hkrati pa glede na potrebno tehtanje zadevnih pravic in interesov dajejo prednost dostopu javnosti do informacij pred pogodbeno svobodo.
- 67 V teh okoliščinah je zakonodajalec Unije lahko za imetnike ekskluzivnih pravic do razširjanja televizijskih programov legitimno določil omejitve svobode gospodarske pobude, ki jih vsebuje člen 15(6) Direktive 2010/13, in štel, da negativni učinki, ki izhajajo iz te določbe, niso nesorazmerni glede na cilj, ki mu sledi ta direktiva, in da lahko vzpostavijo pravično ravnovesje med različnimi temeljnimi pravicami in svoboščinami, ki se obravnavajo v tem primeru.
- 68 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da se pri preučitvi postavljenega vprašanja za predhodno odločanje ni pokazal noben tak dejavnik, ki bi vplival na veljavnost člena 15(6) Direktive 2010/13.

Stroški

- 69 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Pri preučitvi postavljenega vprašanja za predhodno odločanje se ni pokazal noben tak dejavnik, ki bi vplival na veljavnost člena 15(6) Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah).

Podpisi